

2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Λεκανών Απορροής Ποταμών
Υδατικού Διαμερίσματος
Δυτικής Πελοποννήσου (EL01)

Επισκόπηση των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης των
υδατικών πόρων

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ**

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΕΛ01)

Επισκόπηση των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης των υδατικών πόρων

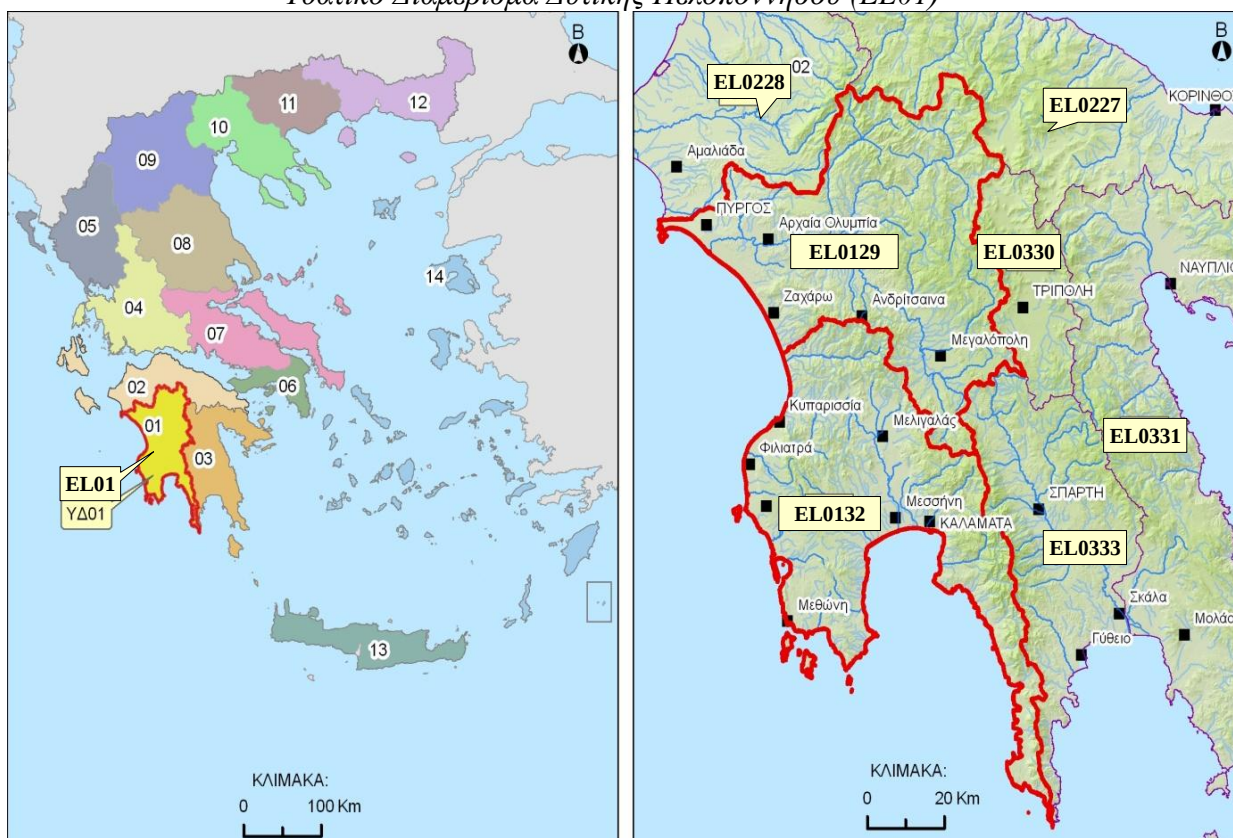
Αναθεωρήσεις:

Έκδοση	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
Εκδ. 1 (v.1)	Σεπτέμβριος 2019	Αρχική έκδοση

Περιγραφή του Υδατικού Διαμερίσματος

Το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου (EL01) εκτείνεται γεωγραφικά στη δυτική και νοτιοδυτική Πελοπόννησο. Στα βόρεια, συνορεύει με το Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), ενώ στα ανατολικά, με το Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου (EL03). Η συνολική έκταση του Διαμερίσματος είναι 7.235χλμ². Από διοικητικής άποψης, σε αυτή την έκταση περιλαμβάνονται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, οι Περιφερειακές Ενότητες Αρκαδίας, Ηλείας, Αχαΐας, Μεσσηνίας και Λακωνίας.

Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου (EL01)

Με την Απόφαση 706/16-7-2010 (ΦΕΚ Β' 1383/02.09.2010 & ΦΕΚ Β' 1572/28.09.2010), της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «περί καθορισμού των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους» και τις αποφάσεις έγκρισης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων των 1^{ων} ΣΔΛΑΠ καθορίστηκαν οι σαράντα-έξι (46) Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε δεκατέσσερις (14) Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του Άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007).

Οι Λεκάνες Απορροής Αλφειού (EL0129) και Πάμισου - Νέδοντος - Νέδα (EL0132) συγκροτούν το εν λόγω Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου (EL01), σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 706/2010 (ΦΕΚ 1383/Β/2-9-10) Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων.

Λεκάνες Απορροής υπαγόμενες στο Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου (EL01)

Λεκάνη Απορροής	Κωδικός	Έκταση (χλμ ²)
Αλφειού	EL0129	3.810
Πάμισου - Νέδοντος - Νέδα	EL0132	3.425

Διοικητική δομή και πληθυσμός

Το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου εκτείνεται γεωγραφικά στη δυτική και νοτιοδυτική Πελοπόννησο. Από διοικητικής άποψης, σε αυτή την έκταση περιλαμβάνονται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, οι Περιφερειακές Ενότητες Αρκαδίας, Αχαΐας, Ηλείας, Μεσσηνίας, Λακωνίας και ένα μικρό τμήμα της Κορινθίας.

Ο συνολικός πραγματικός πληθυσμός στη ΛΑΠ Αλφειού (EL0129) ανέρχεται, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το έτος 2011, σε 100.747 κατοίκους. Η γενική τάση μεταβολής του πληθυσμού για την περιοχή εκτιμάται σε μείωση 24% περίπου, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 2001 – 2011. Ο συνολικός πραγματικός πληθυσμός στη ΛΑΠ Πάμισου - Νέδοντος - Νέδα (EL0132) ανέρχεται, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το έτος 2011, σε 167.909 κατοίκους. Η γενική τάση μεταβολής του πληθυσμού για την περιοχή εκτιμάται σε μείωση 10,3% περίπου, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 2001 – 2011.

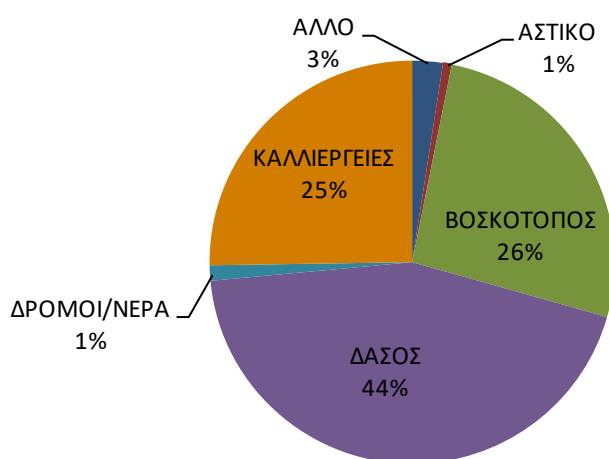
Χρήσεις γης

Όσον αφορά στις χρήσεις γης, τα διαθέσιμα γεωγραφικά στοιχεία προέρχονται κυρίως από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Τα πολύγωνα ενοτήτων του ΟΠΕΚΕΠΕ έχουν προκύψει φωτοερμηνευτικά από δορυφορικές μεγάλης κλίμακας του 2016. Πραγματική «κλίμακα» μπορεί να θεωρηθεί το 1:5000. Τα στοιχεία χρήσεων γης ομαδοποιούνται και ταξινομούνται στα ακόλουθα είδη:

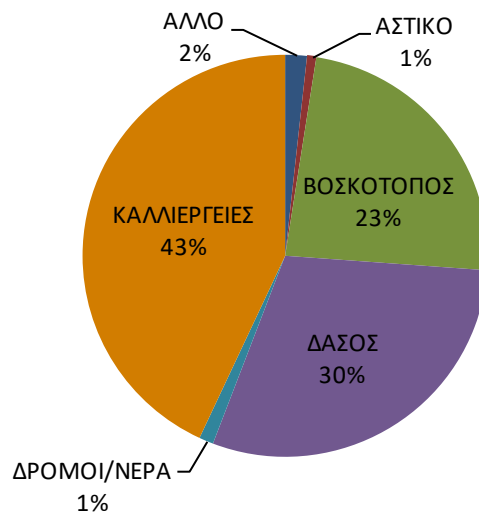
- Αστικό
- Βοσκότοπος
- Καλλιέργειες
- Δάσος
- Δρόμοι/Νερά
- Άλλο

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται, ανά ΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος EL01, τα στοιχεία χρήσεων γης.

Κατανομή των χρήσεων γης στη ΛΑΠ Αλφειού (EL0129)

Κατανομή των χρήσεων γης στη ΛΑΠ Πάμισου - Νέδοντος - Νέδα (EL0132)

Ζήτηση και κύριες χρήσεις ύδατος

Στο σύνολο του Υδατικού Διαμερίσματος οι συνολικές ετήσιες ανάγκες νερού για όλες τις δραστηριότητες και χρήσεις ανέρχονται σε ~219,0εκ.μ³. Στη γεωργία (αρδευθείσες εκτάσεις), που είναι και ο βασικός χρήστης νερού, καταναλώνεται ~78,1% (171,1εκ.μ³) των συνολικών αναγκών νερού, στη βιομηχανία το ~8,6% (18,8εκ.μ³), στην ύδρευση ~12,6% (27,5εκ.μ³) και στην κτηνοτροφία ~0,7% (1,5εκ.μ³). Στη συνέχεια, αναλύονται ανά ΛΑΠ οι ετήσιες χρήσεις νερού και τα ποσοστά τους σε σχέση με τη συνολική ζήτηση νερού.

Στη ΛΑΠ Αλφειού (EL0129), οι συνολικές ετήσιες ανάγκες νερού για όλες τις δραστηριότητες και χρήσεις ανέρχονται σε ~106,3εκ.μ³. Στη γεωργία (αρδευθείσες εκτάσεις) που είναι και ο βασικός χρήστης νερού καταναλώνεται ~72,9% (77,5εκ.μ³) των συνολικών αναγκών νερού, στη βιομηχανία το ~16,5% (17,6εκ.μ³), στην ύδρευση ~9,7% (10,3εκ.μ³) και στην κτηνοτροφία ~0,9% (0,9εκ.μ³).

Στη ΛΑΠ Πάμισου - Νέδοντος - Νέδα (EL0132), οι συνολικές ετήσιες ανάγκες νερού για όλες τις δραστηριότητες και χρήσεις ανέρχονται σε ~112,7εκ.μ³. Στη γεωργία (αρδευθείσες εκτάσεις) που είναι και ο βασικός χρήστης νερού καταναλώνεται ~83,0% (93,6εκ.μ³) των συνολικών αναγκών νερού, στη βιομηχανία το ~1,1% (1,2εκ.μ³), στην ύδρευση ~15,3% (17,2εκ.μ³) και στην κτηνοτροφία ~0,6% (0,6εκ.μ³).

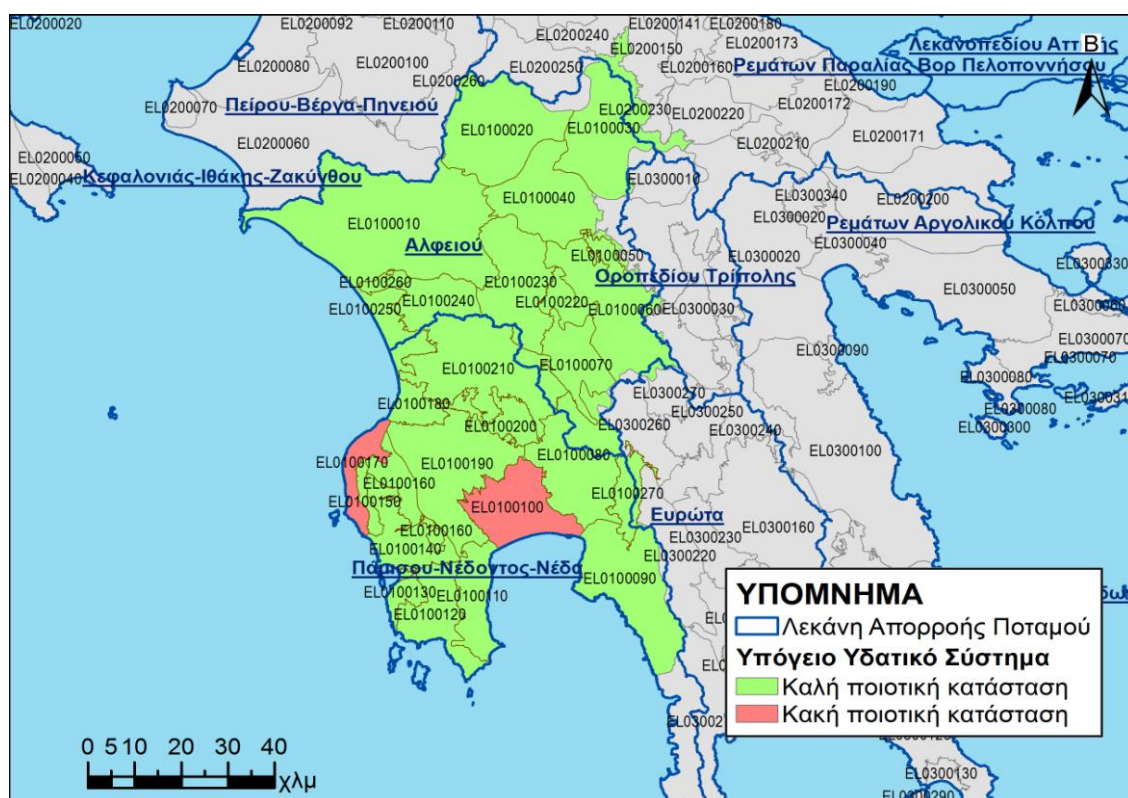
Κύρια θέματα διαχείρισης στο ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (EL01)

Τα κυριότερα θέματα διαχείρισης των υδατικών πόρων που εντοπίζονται στο ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (EL01) αφορούν συνοπτικά στα ακόλουθα:

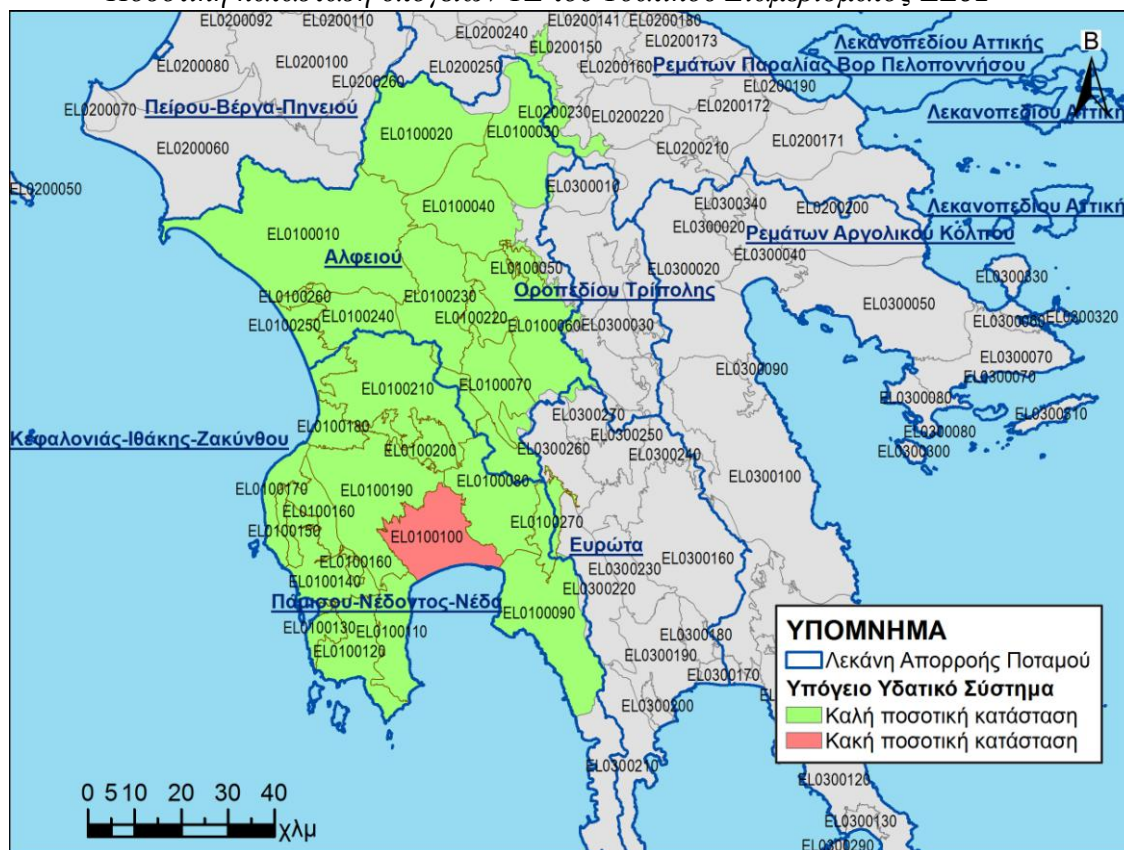
- Την ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση που έχει παρατηρηθεί σε υπόγειους υδροφορείς, που οφείλεται κατά κανόνα στην υπεράντλησή τους για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών, αλλά και στην αποστράγγιση τους στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται για εξορυκτικές δραστηριότητες. Ειδικότερα στους παράκτιους υδροφορείς η υπεράντληση οδηγεί, τις περισσότερες φορές, σε υφαλμύριση των υπόγειων υδατικών συστημάτων, λόγω της διείσδυσης θαλάσσιου νερού. Επισημαίνεται ότι αύξηση της ηλεκτρικής αγωγιμότητας (E.C.) και της συγκέντρωσης των χλωριόντων (Cl) είναι δυνατό να οφείλεται και σε άλλα αίτια ανθρωπογενούς προέλευσης (π.χ. αστική ρύπανση) ή στο φυσικό υπόβαθρο.

Στους Χάρτες που ακολουθούν αποτυπώνεται η ποιοτική (χημική) και ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων (ΥΥΣ) του ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (EL01), σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ.

Ποιοτική (χημική) κατάσταση υπογείων ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος EL01

Ποσοτική κατάσταση υπογείων ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος EL01

- Την εκτεταμένη γεωργική δραστηριότητα που έχει ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση νιτρικών ιόντων στα υπόγεια ύδατα. Αναφορικά με τη νιτρορρύπανση επισημαίνεται ότι οι περιοχές Φιλιατρών – Κυπαρισσίας και Παμίσου Μεσσηνίας έχουν ενταχθεί στις ευπρόσβλητες σε νιτρορρύπανση περιοχές.

Ευπρόσβλητες Ζώνες και Υδατικά Συστήματα που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση στο ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (EL01)

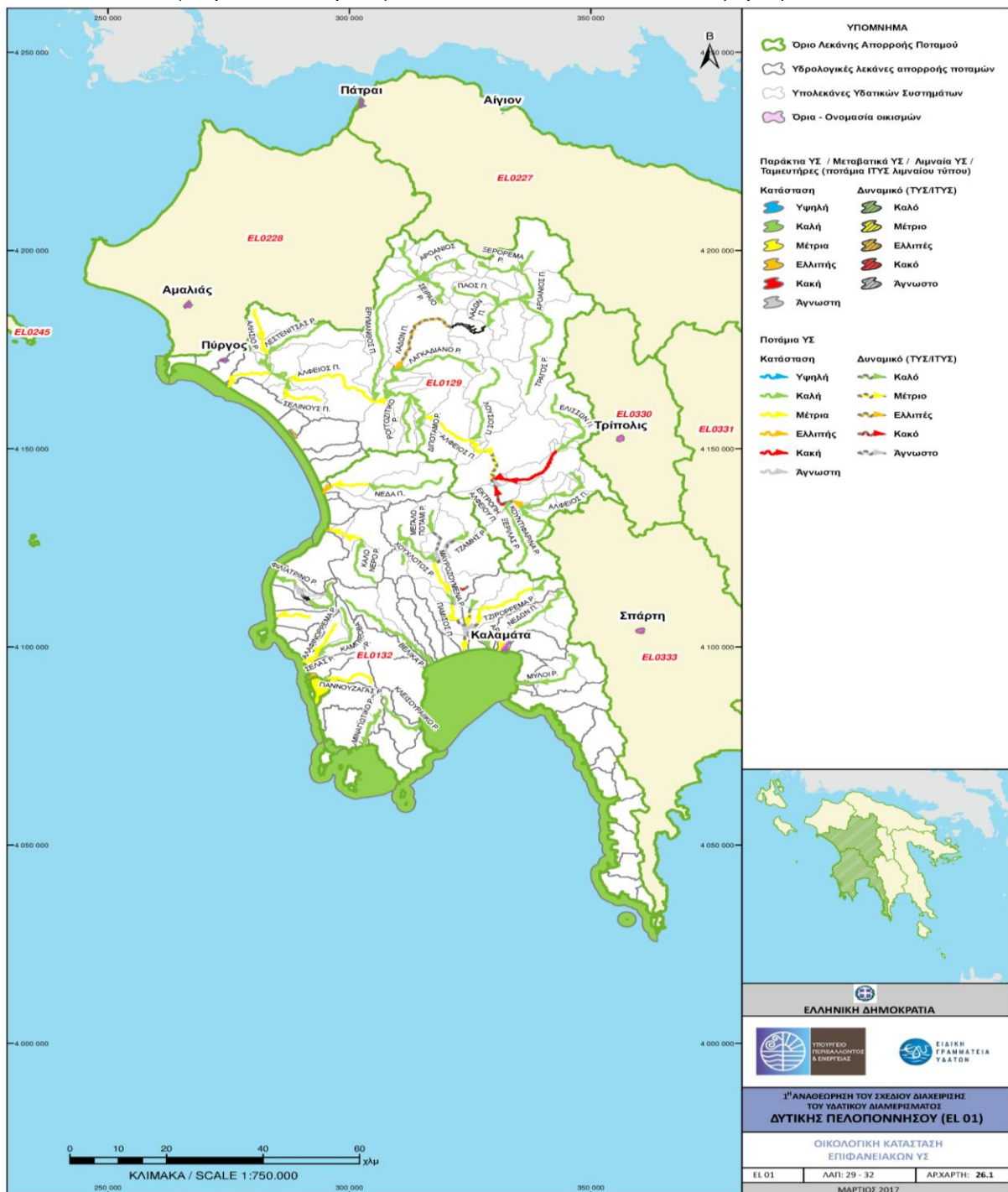
Ονομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Υδατικά Συστήματα που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση			
	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ
Περιοχή Παμίσου Μεσσηνίας EL0132NI02	EL0100100	Σύστημα Παμίσου	Υπόγειο	EL0132
Περιοχή Φιλιατρών-Κυπαρισσίας EL0132NI01	EL0100170	Σύστημα Φιλιατρών - Κυπαρισσίας	Υπόγειο	EL0132

- Τις **απολήψεις νερού**. Στο ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (EL01), στη ΛΑΠ Αλφειού (EL0129) η κύρια χρήση του νερού είναι η άρδευση και ακολουθεί η βιομηχανία (Μονάδα Μεγαλόπολης) ενώ στη ΛΑΠ Πάμισου – Νέδοντος - Νέδα (EL0132) η κύρια χρήση του νερού είναι η άρδευση και ακολουθεί η ύδρευση.
- Την **υποβάθμιση της κατάστασης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων**. Προέρχεται από: α) σημειακές πηγές που σχετίζονται κυρίως με τα αστικά υγρά απόβλητα από οικισμούς που εξυπηρετούνται από δίκτυα αποχέτευσης και κεντρικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, την εκβολή δικτύων αποχέτευσης απευθείας σε φυσικό αποδέκτη, τη βιομηχανία, τις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, υδατοκαλλιέργειες-ιχθυοκαλλιέργειες και διαρροές από ΧΑΔΑ και ΧΥΤΑ, β) διάχυτες πηγές ρύπανσης που σχετίζονται με απορροές ρυπαντικών φορτίων, κυρίως θρεπτικών, από την αγροτική δραστηριότητα, την

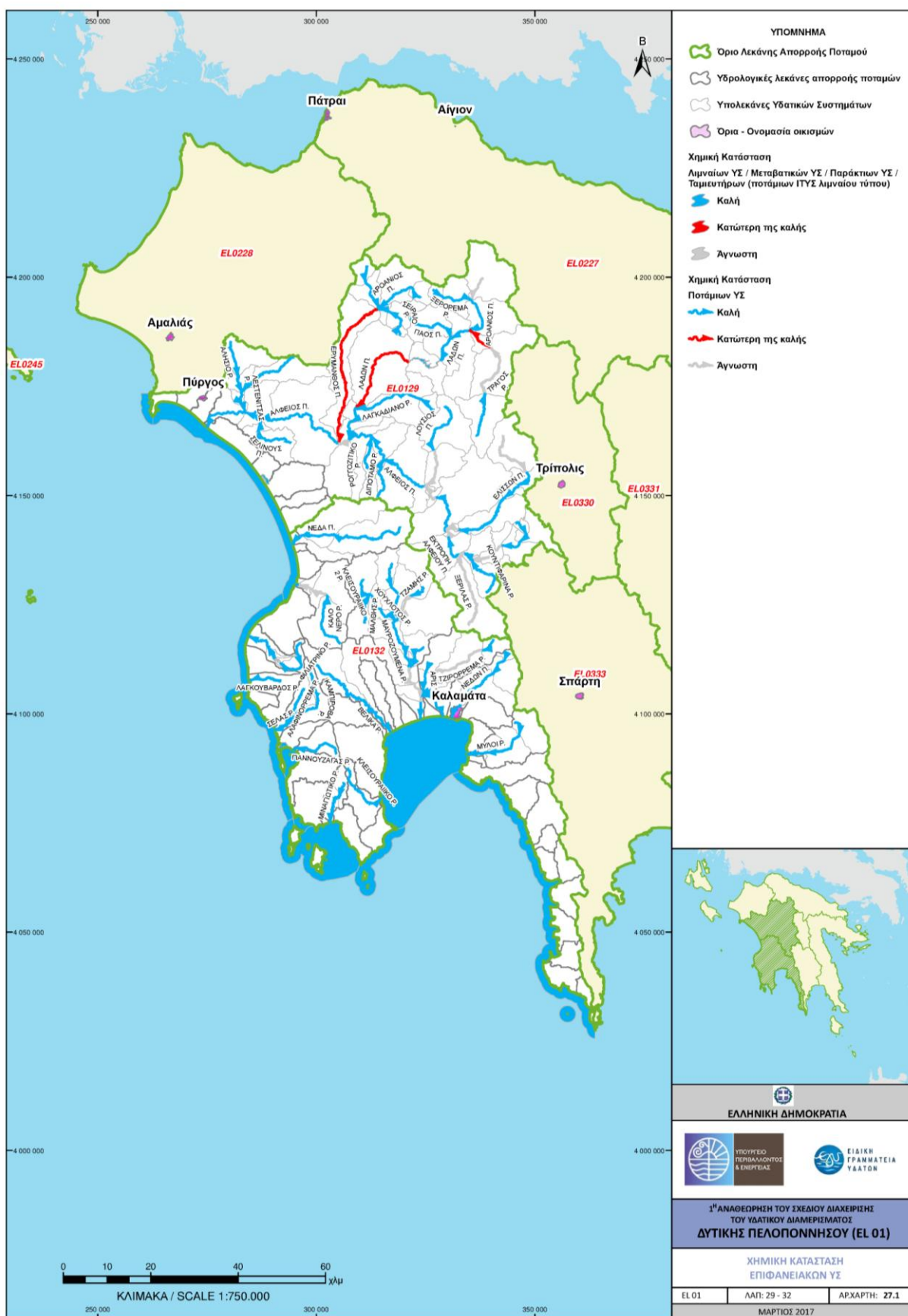
κτηνοτροφία και τα αστικά υγρά απόβλητα από οικισμούς που δεν εξυπηρετούνται από δίκτυα αποχέτευσης και κεντρικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, γ) λοιπές πιέσεις που σχετίζονται κυρίως με απορροές από εξορυκτικές δραστηριότητες (ορυχεία, μεταλλεία), μονάδες αφαλάτωσης, λιμάνια-μαρίνες-ναυσιπλοΐα, τεχνητό εμπλουτισμό των υπογείων υδάτων, μεταβολή υπόγειας στάθμης και ποσότητας υπογείων υδάτων εξαιτίας υπογείων εκμεταλλεύσεων ή κατασκευής μεγάλων υπογείων έργων.

Στους Χάρτες που ακολουθούν αποτυπώνεται η οικολογική και χημική κατάσταση των επιφανειακών υδατικών συστημάτων (ποτάμιων, λιμναίων, μεταβατικών, παράκτιων) του ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (EL01), σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ.

Οικολογική κατάσταση επιφανειακών ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος EL01

Χημική κατάσταση επιφανειακών ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος EL01

- **Τις υδρομορφολογικές αλλοιώσεις των επιφανειακών υδατικών συστημάτων.** Στην περιοχή του ΥΔ Δυτικής Πελοποννήσου (ΕΛ01) λαμβάνουν χώρα με την κατασκευή ταμιευτήρων για την κάλυψη αρδευτικών (τεχνητή λίμνη Φιλιατρινού και τεχνητή λίμνη Λάδωνα) και υδρευτικών αναγκών και αναγκών για την παραγωγή ενέργειας (τεχνητή λίμνη Λάδωνα και εκτροπή και διευθέτηση Αλφειού για την ομαλή εκμετάλλευση λιγνιτωρυχείου Μεγαλόπολης) και αντιπλημμυρικών έργων.

Παρακάτω παρουσιάζονται, ανά Λεκάνη Απορροής, τα έργα που έχουν προκαλέσει υδρομορφολογικές αλλοιώσεις σε επιφανειακά υδατικά συστήματα, με αποτέλεσμα τον αρχικό χαρακτηρισμό τους ως Ιδιαίτερος Τροποποιημένα ή Τεχνητά Υδατικά Συστήματα.

Έργα με υδρομορφολογικές αλλοιώσεις σε επιφανειακά υδατικά συστήματα προσδιορισμένα ως ΙΤΥΣ (αρχικά) ή ΤΥΣ στη ΛΑΠ Αλφειού (ΕΛ0129)

ΠΕΡΙΦΕ-ΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΡΓΟ	ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΣ	ΕΚΤΑΣΗ (χλμ ²) / ΜΗΚΟΣ (χλμ) ΙΤΥΣ-ΤΥΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΦΡΑΓΜΑ (ΚΑΤΑΝΤΗ)	Παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας, Άρδευση	ΕΛ0129R000208025H	23,3χλμ	ΙΤΥΣ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Εκμετάλλευση λιγνιτωρυχείου	ΕΛ0129R000215044H, ΕΛ0129R000217050H	15,1χλμ	ΙΤΥΣ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΕΚΤΡΟΠΗ ΚΟΙΤΗΣ	Εκμετάλλευση λιγνιτωρυχείου	ΕΛ0129R000217051Α, ΕΛ0129R000219053Α	7,5χλμ	ΤΥΣ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ	Παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας, Άρδευση	ΕΛ0129RL00208001H	3,0χλμ ²	ΙΤΥΣ

Έργα με υδρομορφολογικές αλλοιώσεις σε επιφανειακά υδατικά συστήματα προσδιορισμένα ως ΙΤΥΣ (αρχικά) ή ΤΥΣ στη ΛΑΠ Πάμισου - Νέδοντος - Νέδα (ΕΛ0132)

ΠΕΡΙΦΕ-ΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΡΓΟ	ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΣ	ΕΚΤΑΣΗ (χλμ ²) / ΜΗΚΟΣ(χλμ) ΙΤΥΣ-ΤΥΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ [ΦΡΑΓΜΑ (ΚΑΤΑΝΤΗ)]	Άρδευση	ΕΛ0132R000900013H	4,9χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Άρδευση, Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R000201023H, ΕΛ0132R000201024H	8,8χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Άρδευση, Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R000202026H, ΕΛ0132R000202027H	6,6χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R000204030H, ΕΛ0132R000204033H	9,4χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R000204131H	6,4χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Άρδευση, Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R000201038H, ΕΛ0132R000203042H, ΕΛ0132R000203043H	12,7χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Άρδευση, Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R000202039H	2,8χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΚΟΙΤΗΣ	Αντιπλημμυρική προστασία	ΕΛ0132R001700045H	3,3χλμ	ΙΤΥΣ
ΜΕΣΣΗΝΙΑ	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ*	Άρδευση	ΕΛ0132RL00900001H	0,5χλμ ²	ΙΤΥΣ

* Έργο υπό κατασκευή

Εκτός από τα κατασκευασμένα έργα, το φράγμα Φιλιατρινού βρίσκεται σε στάδιο κατασκευής και αναμένεται να λειτουργήσει έως το 2021.

- **Προστασία των υγροτοπικών οικοσυστημάτων.** Παρόλο που η Οδηγία 2000/60/ΕΚ δεν θέτει συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς στόχους για υγροτόπους, είναι πρόδηλο ότι η στενή τους σχέση με υδατικά συστήματα τα εντάσσει εμμέσως στους στόχους προστασίας της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προστασία των υγροτοπικών οικοσυστημάτων μέσω του προγράμματος μέτρων, ειδικά όταν αυτά εντάσσονται χωρικά ή λειτουργικά σε προστατευόμενη περιοχή που έχει ενταχθεί στο σχετικό μητρώο της Οδηγίας.